

ENDRET UTLØP PÅ BUDEIBEKKEN/VIKGRØFTA

Budeibekken drenerer jordbruksarealer fra området Hårberg/Viklem mens Vikgrøfta drenerer tilsvarende arealer fra Vik og Rønne. Begge hadde opprinnelig utløp i hvert sitt brede elveos vest for Bruholmen.

I mellomkrigstida ble det fremmet planer for senking og senere gjenlegging av Budeibekken. De siste planene fra 1977 gikk ut på lukking av bekken ned til RV 719. Videre ned til sjøen skulle den senkes, men beholdes som åpenkanal. Nedslagsfeltet ble beregnet til 545 daa og interessert areal til 374 daa.

I mellomkrigstida ble også Vikgrøfta planlagt som åpen kanal. I 1977 ble planene tatt fram igjen, denne gang med både senking og lukking av kanalen fram til RV 719. Nedslagsfeltet ble beregnet til 2.065 daa og interessert areal til 1.062 daa dyrket mark.

Parallelt med dette planarbeidet jobbet kommunen med å legge til rette for etablering av industriområde mellom Fjæraveien og Brekstadbukta. Det ble fremmet planer for å føre rørgata fra Budeibekken videre fra RV 719 og koble den sammen med Vikgrøfta, som så skulle føres i lukket kanal med utløp vest for Bruholmen. Gjenleggingen ble begrunnet ut fra hygieniske hensyn og ut fra hensyn til det framtidige industriområdet.

8. juni 1977 ble det gjennomført befarings med repr fra grunneierne, Landbrukskontoret, kommunen, Fylkeslandbrukskontoret og Landbruksdepartementet. Det ble da avtalt at planene burde tilpasses kommunens ønskemål vedr arealene syd for RV 719. Nedenfor RV 719 ble det i tilfelle lukking anbefalt å legge 1.000 mm rør. Kostnadene med dette kunne imidlertid ikke forsvares ut fra jordbruksmessige hensyn. Grunneierne foreslo et samarbeid der senkingsutgiftene ble belastet jordbruksinteressene, mens rør- og fyllingskostnadene ble belastet kommunen. Kommunestyret vedtok prosjektet i møte 2. desember 1977.

Tanken om lukking og felles utløp for Budeibekken og Vikgrøfta ble videreført i kommunens regi, men nå med felles utløp nord for Bruholmen. Ved gjennomgang av protokollen til kanalstyret for Vikgrøfta, kan en ikke se at denne omleggingen er behandlet av kanalstyret. Kommunestyret vedtok denne omleggingen i møte 9. juni 1978. Omleggingen av Vikgrøftas nedre del medførte overskudd av masse. Denne ble overført til det gamle kanal-leiet slik at det kunne nyttes til jordbruksformål.

I ettertid har den valgte løsningen tidvis medført problemer for de 3 gårdene rett nord for Fjæraveien og 2 eneboliger ved Vikgrøfta i form av gjentatte oversvømmelser. Dette skyldes sannsynligvis et sammenfall av følgende omstendigheter:

- Kanalene er i utgangspunktet ikke dimensjonert for å ta unna flomtoppene av kostnadshensyn. En viss oppstuvning i kanalen i flomperioder var derfor kalkulert inn i utgangspunktet.
- Til tross for de faglige anbefalingene om å legge 1.000 mm rør ble det nye felles avløpet nord for Bruholmen lagt med 800 mm rør.
- Den nye traseen medført ca 90 graders knekk på det felles avløpet, noe som reduserer avløpskapasiteten

- Utløpet nord for Bruholmen burde rutinemessig vært rensket opp/senket pga sjøens gjenslamming Dette er teknisk krevende pga vanskelige grunnforhold ute i fjæra.
- Mange eneboliger har i ettertid knyttet seg på landbrukskanalene med kloakk og annet avløp og følgelig økt belastningen på kanalene
- Omleggingen av RV 719 på Fjæra medførte oppbygging av nyveien. Den virker som en effektiv demning når flomvannet strømmer opp av slukene. Dreneringen som er nedlagt greier ikke å ta unna disse vannmengdene.

Det er uholdbart for oppsitterne å leve med disse forholdene. I tillegg signaliserer forsikringsselskapene til de berørte partene at regresskrav kan bli fremmet.

Sommeren 2010 ble det derfor prosjektert nytt utløp vest for Bruholmen ihht de opprinnelige planene. Prosjektet ble fremmet i budsjettdebatten, men nådde ikke opp i prioriteringen. Det ble tatt fram igjen i februar 2011 i kjølvannet av nok en oversvømmelse. Teknisk konsulentbistand har vært på befaring for å etterprøve de tekniske beregningene ihht nye krav og standarder. Resultatet av dette arbeidet vil foreligge i løpet av feb/mars 2011.

Ut fra et landbruksfaglig ståsted vil vi anbefale følgende:

- Inspeksjon med kamera på utvalgte deler av avløpet
- Nytt avløp vest for Bruholmen kvalitetssikres
- Alternative sammenkoblinger av kanalene vurderes
- Etablering av nødavløp for flomvann under RV 719